

MESTREECH MADE IN EUROPE

Verkiezingsprogramma in het kort

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Europa staat op een geopolitiek en economisch kantelpunt: de grote investeringen die nu worden gedaan in Brainport Eindhoven, de nieuwe industriële transformatie van het Duitse Rijnland en de geopolitieke verschuivingen in Brussel tekenen de nieuwe Europese tijdsgeest. Zuid-Limburg ligt precies op het kruispunt van deze tijdsgeest: tussen Eindhoven, Keulen en Brussel in.

Volt weet dat Maastricht het fundament heeft om een Europese ontmoetingsstad te worden die haar historische grenspositie omzet in een toekomstmodel: leefbaar voor haar huidige bewoners en aantrekkelijk voor nieuwe Maastrichtenaren. De stad moet niet afwachten, maar actief kiezen voor een Europese koers. De “Nederlandse uithoek” - een stempel die onze regio veel te vaak krijgt vanuit de Randstad - moet voor eens en voor altijd een deel worden van ons verleden.

Leefbaarheid vormt de kern van deze Europese visie. Zonder een leefbare stad, behouden we niet genoeg jonge en oude bewoners, en valt er weinig te investeren. Een beloopbaar en fietsvriendelijk stadscentrum, groene en veilige woonwijken, en een stad die haar *Maastricht-bewoners* boven haar *Maastricht-gebruikers* zet. Toerisme moet in goede banen worden geleid om onze stad gezonder en prettiger te maken. Tegelijkertijd moet sport en cultuur fors worden versterkt als sociale motor van onze stad. Niet *alleen* als Europees visitekaartje, maar ook als bindmiddel tussen wijken en generaties.

Betaalbaar wonen is een noodzakelijkheid voor die leefbaarheid. Door creatief te bouwen binnen de stad, en boven het spoorgebied, wil Volt de woningcrisis aanpakken zonder natuur op te offeren. Wonen moet een recht voor onze bewoners blijven, geen privilege voor toeristen die op zoek zijn naar een tweede huis.

Maar leefbaarheid zonder visie is een loos woord. Uiteindelijk hebben oudere Maastrichtenaren jonge Maastrichtenaren nodig om de schouders van onze gezamenlijke toekomst te vormen. Uiteindelijk willen jonge Maastrichtenaren alleen maar hier wonen als daar een sterke visie tegenover staat die de stad onderscheidend en aantrekkelijk maakt. Onze onderscheidendheid ligt in onze Europese ligging en onze Europese bewoners. Gratis en toegankelijke taalcursussen zijn daarbij essentieel: Nederlands en Limburgs voor nieuwkomers en Duits en Frans voor potentiële grenswerkers, zodat we een innovatief Europees knooppunt kunnen worden. Met sterkere Euregionale samenwerking moeten Maastricht en Zuid-Limburg zich positioneren als een leefbaar, economisch relevant en cultuur-verbindend knooppunt in Europa.

Mèt Mestreechter en Europese compleminte,
Jules Ortjens

HOOFDSTUK 1

EEN WANDELBAAR EN
FIETSVRIENDELIJK
MAASTRICHT

Maastricht moet worden ingericht rond mensen in plaats van auto's, zodat onze wijken leefbaarder, groener, veiliger en aantrekkelijker worden. Een beloopbaar en fietsvriendelijk Maastricht zorgt voor een stad die er in eerste plaats voor haar *Maastricht-bewoners* is, en dan pas voor haar *Maastricht-gebruikers*. Bovendien laten steden als Gent en Florence zien hoe een autoluw centrum juist voor meer ondernemerschap zorgt, niet voor minder. De bereikbaarheid naar de binnenstad verbeteren we via meer openbaar vervoer en slimme P&R-oplossingen. Door ruimte terug te geven aan voetgangers, fietsers en groen ontstaat een stad waar kinderen, ouderen en werkenden zich veilig en prettig kunnen bewegen.

- Volt gaat voor een **autoluw centrum**. Onze bewoners, ondernemers en personeel krijgen nog altijd toegang tot onze binnenstad, maar toeristen parkeren voortaan buiten de stad. Hierdoor ontstaat er ook ruimte voor meer groen, meer busverbindingen en stoepverbreding voor mensen die slecht ter been zijn.
- De huidige **garages in het centrum krijgen nieuwe functies, voor bewoners en werkverkeer**. Het aantal straatparkeren kan daarmee deels afnemen en plaatsmaken voor bomen en fietsenstallingen, al zullen de straatparkeerplaatsen nooit volledig verdwijnen. Deze blijven essentieel voor sommige ondernemers en voor mensen die slecht ter been zijn.
- Volt zet ook in op meer veiligheid buiten het centrum. Daarom willen **we waar mogelijk overal 30-km-zones en verkeersremmende straatinrichtingen verwezenlijken**, behalve daar waar dat gevaarlijk is (zoals de Singels). Bij deze nieuwe inrichtingen gaan we het Belgische STOP-principe streng toepassen: "Stappers" eerst, dan de "Trappers", daarna het Openbaar Vervoer en vervolgens de Persoonsauto's.
- Volt wil veel **veiligere loop- en fietsinfrastructuur**, waarbij vooral wordt gekeken naar fietsroutes voor kinderen en jongeren naar school en looproutes voor ouderen naar bushaltes.
- Om het centrum autoluw te maken, zullen het aantal **P&R-plaatsen met goede OV-aansluiting** aanzienlijk moeten toenemen. De overstap van auto naar bus moet vanzelfsprekend worden, zoals dit al het geval is in steden als Gent, Amsterdam en Florence.
- Volt wil **alle overheidssteun uit Maastricht-Aachen Airport wegtrekken** en de opbrengsten daarvan inzetten om een nieuwe Euregionale lobbygroep op te zetten die in de hoofdsteden en de EU zich gaat inzetten voor betere Europese treinverbindingen tussen Brussel en Keulen.

HOOFDSTUK 2

EEN GROEN EN DUURZAAM MAASTRICHT

Klimaatverandering is geen abstract toekomstprobleem, maar een dagelijkse realiteit in Maastricht: hitte, wateroverlast en slechte luchtkwaliteit raken onze bewoners direct. Die gevolgen zijn ook nog eens ongelijk verdeeld; armere wijken hebben minder groen en zijn kwetsbaarder voor extreme hitte en energiearmoede. Volt wil daarom een sociale Green Deal waarin vergroening, klimaatbeleid en rechtvaardigheid hand in hand gaan. Het doel is een stad die koeler, gezonder en veerkrachtiger is. Waar duurzaamheid geen privilege is, maar een basisrecht.

- **Van betonstad naar Europa's groene hoofdstad:** Volt wil het vergroeningstempo van Maastricht drastisch verhogen, met extra investeringen in wijken met lage inkomens waar hittestress het grootst is. Naar voorbeeld van steden als Nijmegen, Heerlen, Ljubljana en Stockholm stellen we het doel van 40% groen en actief herstel van biodiversiteit. Daarbij wordt burgerparticipatie uitgebreid, terwijl wijken met minder inkomen extra financiering krijgen.
- Voor Volt blijft de Molenweg de groene lijn. **De stadsranden blijven een harde bouwgrens om natuur te beschermen;** groei vindt plaats binnen de bestaande stad via verdichting, ondertunneling van het spoor en hoogbouw in moderne wijken als Randwyck. Zo combineren we woningbouw met behoud van natuur..
- Volt wil een aaneengesloten **groen netwerk creëren tussen het Stadspark en het groen bij Sint Pieter via een parkbrug over de singel.** Zo ontstaat een *Mestreechs Greun Hertsje*: een Maastrichtse variant op "Central Park" die koelte, recreatie en biodiversiteit samenbrengt.
- **Groene energie komt eerst bij de kleinste beurs.** Subsidies, zonnepanelen en isolatie krijgen prioriteit bij huishoudens met hoge energiekosten en lage inkomens, onder regie van een gemeentelijk energiebedrijf dat eerlijkheid in de transitie garandeert.
- Maastricht moet de **lokale industrie ondersteunen bij elektrificatie en verduurzaming.** Sterkere Euregionale samenwerking voorkomt vertrek naar landen met lagere klimaatnormen en positioneert de regio als voorbeeld voor schone industrie.
- **De gemeente gaat het voortouw in circulariteit nemen** door volledig circulair aan te besteden en samen te werken met lokale reparateurs, hergebruikbedrijven, kringloopinitiatieven en sociale werkplaatsen.
- Een **autoluw centrum creëert meer groen:** minder asfalt betekent ruimte voor bomen, schaduw en verkoeling. Mobiliteitsbeleid wordt direct gekoppeld aan vergroening.
- Volt wil een **Maastrichtse weerbaarheidsstrategie** waarbij buurthuizen noodsteunpunten worden bij crises (zoals overstroming), vrijwilligersnetwerken worden versterkt en het digitaal gemeentenetwerk volledig Europees wordt. We verbreken de banden met Chinese en Amerikaanse partners om toekomstige chantage te vermijden.

HOOFDSTUK 3

EEN BEWOONBAAR MAASTRICHT

Geen crisis zet de leefbaarheid van onze stad zo onder druk als de woningcrisis: stijgende prijzen en lange wachtlijsten maken wonen voor steeds meer inwoners onzeker. Volt ziet wonen niet als marktproduct, maar als publieke basisvoorziening waarvoor de gemeente opnieuw regie moet nemen. Door actief grondbeleid, creatieve bouwstrategieën en regionale samenwerking kan Maastricht een stad blijven voor oude en nieuwe inwoners zonder daar natuurgebied voor op te offeren. Maastricht moet weer perspectief bieden op een betaalbaar en stabiel thuis.

- **Volt wil een actiever grondbeleid om de huizen crisis tegen te gaan.** De gemeente koopt daarbij strategisch grond op om regie te houden over wat en voor wie er gebouwd wordt en kan zo betaalbaarheid, groen en sociale huur afdwingen. Woningbouw wordt daarmee weer een politieke keuze in plaats van een marktproces.
- **Extra investeringen in sociale huur en betaalbare koop zijn noodzakelijk.** Via eerlijkere belastingheffing op kapitaal wil Volt structureel middelen vrijmaken voor woningbouw (zie een uitgebreide berekening in onze volledig Verkiezingsprogramma, onder kopje 3.2).
- Het spoorgebied rond het station wordt ontwikkeld tot de Wyckerpoort, een nieuwe groene stadswijk die oost en west verbindt. **Door het spoor deels ondergronds te maken ontstaat ruimte voor duizenden woningen.**
- **Nieuwe woonvormen, herbestemmingen van leegstand en gemengde generatiewoningen moeten actief worden gestimuleerd.** Volt wil ruimte voor experimenten die betaalbaarheid combineren met sociale samenhang.
- De gemeente moet **een volwaardig Maastrichts thuis bieden voor woonwagengebouwen.** In lijn met het Europees recht, moet de gemeente achterstanden inlopen en bewoners actief betrekken bij nieuwe locaties.
- De woningcrisis stopt niet bij de grens: **een bewoonbaar Maastricht vraagt om Zuid-Limburgse samenwerking.** Woon- en studieruimte wordt regionaal beter gespreid, waarbij Maastricht ook openstaat voor investeringen in buurgemeenten.
- Woningen zijn om in te wonen, niet om te speculeren. **De zelfbewoningsplicht wordt opgeschroefd naar het wettelijke maximum van vijf jaar;** Volt pleit landelijk voor uitbreiding naar tien. Dit voorkomt leegstand en prijsopdrijving.
- Volt voert **strengere aankoopbescherming** in. Beleggers mogen de woningmarkt niet domineren. Verdere studentenhuishuisvesting moet via nieuwbouw worden opgelost.
- De wolken in! Volt wil **hoogbouw in moderne wijken met bouwruimte, zoals Randwyck.** Door woontorens te realiseren, kan woningbouw samen gaan met meer groen en geen nieuwbouw die ten koste gaat van de natuur.
- Volt wil dat het vliegveldterrein wordt herontwikkeld **tot een goedverbondend Maastricht-Aachen Woonwijk.** De gemeente Maastricht moet Beek actief gaan ondersteunen in het realiseren van woningen én nieuw natuurgebied op dit terrein.

HOOFDSTUK 4

EEN SOLIDAIR MAASTRICHT

Een stad is leefbaar als solidariteit niet incidenteel is, maar een structureel beleid van de gemeente wordt. In Maastricht hebben we te maken met grote kloven. We zijn een van de meest gesegregeerde gemeenten van Nederland, de verschillen tussen wijken, inkomens en generaties nemen toe, terwijl sociaal beleid te vaak versnipperd en tijdelijk is. Volt wil bouwen aan een betrouwbaar sociaal fundament waarop inwoners durven te vertrouwen.

- Sociaal beleid moet voorspelbaar en betrouwbaar zijn. Volt wil daarom dat **belangrijke voorzieningen minimaal acht jaar stabiel blijven**, zodat inwoners erop kunnen bouwen en mond-tot-mondzichtbaarheid voor dergelijk sociaal beleid kan groeien.
- **Inwoners in de bijstand moeten ruimte krijgen om bij te verdienen**, zonder direct hun uitkering te verliezen. Dit recht moet helder worden vastgelegd, zodat werkende Maastrichtenaren niet in angst hoeven te leven.
- **De sociale voorzieningen in Maastricht moeten eenvoudiger en toegankelijker worden.** Veel inwoners verdwalen in regels, formulieren en loketten. Volt wil één herkenbare toegang tot het sociale domein hebben - online, maar waar mogelijk ook via toegankelijke buurtpunten.
- Maastricht moet sterker **regionaal gaan samenwerken met Sittard-Geleen en Parkstad** op sociaal beleid, om samen armoede en ongelijkheid tegen te gaan, onderwijs te versterken en aan te vullen en zorg te delen. Via een Zuid-Limburgse sociale commissie kunnen middelen efficiënter en eerlijker worden ingezet.
- Volt wil **Mestreechse woenkamers opzetten in de buurten**: buurtgerichte steunpunten groeien daarbij uit tot lokale ankerpunten waar Maastrichtenaren terecht kunnen voor hulp, advies en ontmoeting. Dit versterkt sociale netwerken en zorgt ervoor dat Maastrichtenaren minder snel in de problemen komen. Woenkamers functioneren als plek voor preventie. Door vroeg contact te leggen kunnen zorgproblemen sneller worden aangepakt.
- **Volt wil 't Peske introduceren: een sport- en cultuurkaart die Maastrichtenaren gratis ontvangen als ze een inkomen hebben van 135% van het sociaal minimum.** Mantelzorgers kunnen daar ruimer onder vallen. Hiermee kunnen Maastrichtenaren kosteloos of met flinke korting naar culturele instellingen of naar sportfaciliteiten.
- **Schuldenbeleid moet verschuiven van crisisbeleid naar structurele schuldverlichting.** Gezinnen moeten sneller worden geholpen zodat schulden niet generaties doorwerken. Financiële rust vergroot kansen op snellere emancipatie. Preventie van schulden krijgt prioriteit. Daarnaast staat Volt open om te kijken naar Limburgse en Europese experimenten omtrent het kwijtschelden van schuld met verantwoordelijke begeleiding van de overheid.
- **Laaggeletterdheid moet expliciet en integraal worden opgepakt als sociale uitdaging.** Zonder taalvaardigheid blijven inwoners buitengesloten van werk, zorg en democratie. Investeren in basisvaardigheden is essentieel voor gelijke kansen. In ons uitgebreid Verkiezingsprogramma leggen we uit hoe we dit financieel willen aanpakken.

HOOFDSTUK 5

EEN JONG MAASTRICHT

Maastricht vergrijst snel, terwijl veel jongeren de stad na hun studie verlaten, wat druk zet op scholen, zorg, arbeidsmarkt en leefbaarheid. Jonge Maastrichtenaren vormen de basis waarop oudere generaties kunnen terugvallen, daarom moet de stad talent niet alleen aantrekken maar ook behouden. Volt wil Maastricht aantrekkelijk houden voor jonge gezinnen, studenten en nieuw talent door onderwijs, taal en werk beter te verbinden. Een jonge stad vraagt actief beleid dat jongeren perspectief biedt.

- **Volt wil basisscholen openhouden en versterken**, omdat onderwijs een buurtanker is dat bepaalt of jonge gezinnen blijven wonen. Investeren in scholen is daarmee ook investeren in leefbare wijken.
- **Volt verzet zich tegen megascholen**, zoals de geplande VMBO-school in Maastricht-Oost. VMBO-, HAVO- en VWO-leerlingen moeten elkaar blijven ontmoeten om segregatie tegen te gaan, ook als dat extra investeringen vraagt.
- **De gemeente Maastricht moet samen met de Universiteit optrekken in het faciliteren van gratis Nederlandse taalcursussen**; niet als een verplichting voor internationale studenten, maar wel als een kosteloos taalvak waar studenten gewoon studiepunten voor kunnen krijgen. Op dit moment wordt het leren van Nederlands gestraft, omdat de cursussen erg duur zijn en bij de meeste opleidingen geen (volwaardige) studiepunten bieden. Het leren van Nederlands moet aantrekkelijk worden gemaakt, zodat internationale studenten meer reden hebben om te blijven na afstuderen.
- **De Limburgse streektaal, met haar Maastrichts stadsdialect, moet toegankelijk en zichtbaar worden aangeboden** als betaalbare taalcursussen in de stad. Volt wil Limburgs niet als exclusieve *folklore* behandelen, maar als een inclusieve en levende Europese taal die ook omarmd kan worden door nieuwe Maastrichtenaren.
- **Maastricht moet jongeren voorbereiden op een Euregionale arbeidsmarkt.** Onderwijs en bedrijven moeten grensoverstijgend samenwerken zodat diploma's en vaardigheden aansluiten op werk in België en Duitsland. Jong talent blijft namelijk alleen als er perspectief is. Daarom zullen opleidingen aan de universiteit, hogeschool en het MBO zich bewust moeten aanpassen aan de vraag in de grensregio. Hogeschool Zuyd en Vista College doen dit goed, maar de universiteit heeft hier nog werk aan de winkel.
- Om jong talent in de Euregio te houden, moet onze gemeente grenswerken aantrekkelijker maken. Dat doen we al door meer te investeren in het Grensinformatiepunt en de *Maastricht Region* samenwerking. **We zullen ook moeten investeren in betaalbare en toegankelijke taalcursussen Frans en Duits.**
- Volt wil een **integraal Plan veur de Nuie Mestreechteneer opzetten met de gemeente, cultuurinstanties, bedrijven en onderwijsinstellingen.** Dit plan moet nieuwe inwoners actief helpen wortelen in de stad. Volt wil gemeentelijke begeleiding, onderwijskansen, taalcursussen (Nederlands, Frans, Duits en Limburgs), culturele activiteiten en werkgelegenheid verbinden zodat nieuw talent zich blijvend vestigt. Integratie wordt zo een uitnodiging, geen hindernis.

HOOFDSTUK 6

EEN CULTUURVERBINDEND
MAASTRICHT

Maastricht heeft meer verbinding nodig: tussen inwoners én met de regio. Maastricht is een stad met flinke kloven: tussen rijk en arm, tussen student en niet-student en tussen de verschillende wijken. Cultuur laat al zien dat dit de logische en meest toegankelijke ontmoetingsplek in Maastricht kan zijn. Cultuur, kunst en sport zijn geen luxe, maar het sociale cement dat segregatie en eenzaamheid tegengaat. Volt ziet de cultuursector als fundament voor een weerbare, democratische stad. Daarnaast kan een sterke grensoverstijgende cultuursector ervoor zorgen dat Maastricht zich beter op de kaart kan zetten als Europese cultuurstad. Als grensgebied moeten Maastricht en Zuid-Limburg cultuur inzetten om zich sterker met Euregio en de rest van Europa te verbinden.

- Maastricht heeft een duidelijke en **ambitieuze cultuurvisie nodig die cultuur niet als bijzaak behandelt**, maar als kern van stadsontwikkeling. Volt wil cultuurbeleid koppelen aan sociale samenhang, leefbaarheid en Euregionale identiteit. Maastricht moet daadwerkelijk handelen als Europese cultuurstad.
- Maastricht investeert nu minder in cultuur dan vergelijkbare steden; **Volt wil structureel meer geld naar kunst, cultuur en sport**. Op korte termijn kan dat met een stijging van 16%, op lange termijn wordt de begroting verdubbeld. In ons uitgebreid programma leggen we uit hoe we dat gaan doen. Investeren in cultuur is investeren in sociale stabiliteit en economische aantrekkingskracht.
- Cultuur en sport worden actief ingezet tegen sociale uitdagingen. **Volt wil de inzet van verenigingen, clubs en cultuurinitiatieven verweven met sociaal beleid**, waardoor de sport- en cultuursector meer steun krijgt en de positie wordt versterkt in de gemeente.
- **MVV moet functioneren als Mestreechs buurthuis** waar sport, jeugdwerk, cultuur en sociale projecten samenkomen. De club kan een verbindende rol spelen tussen wijken en generaties. Voetbal wordt zo niet alleen een bijzaak, maar een maatschappelijke ontmoetingsplek. Volt steunt de ambitie van MVV voor een nieuw stadion.
- De Landbouwbelang- of LBB-gemeenschap vormt een cruciale groep die een culturele vrijplaats biedt aan de stad. Deze moet beschermd worden. Creatieve broedplaatsen zorgen voor vernieuwing en toegankelijk cultuurleven. **Volt wil de LBB-gemeenschap veiligstellen en daarom zoveel mogelijk kijken naar nieuwe mogelijke locaties**.
- Maastricht moet ruimte maken voor een nachtbeleid waarin cultuur, veiligheid en ondernemerschap samenkomen. De Markt-nachtvergunningen staan nog steeds deels leeg. **Daarom wil Volt vaste nachtloketten opzetten met gemeente, horeca en cultuursector, waarbij experimenteerruimte ontstaat voor podia**. Dit zorgt ook voor meer toezicht in de nacht, en dat bevordert de veiligheid voor Maastrichtenaren.
- Cultuur moet actief worden ingezet om Zuid-Limburg en de Euregio te verbinden. **Volt wil grensoverstijgende samenwerkingen tussen podia, festivals en instellingen door middel van een Maas-Rijn Cultuurfonds**.
- Als universiteitsstad moet Maastricht studenten en alumni actief ondersteunen bij het opzetten van culturele ondernemingen. **Volt wil programma's en betaalbare werkruimte koppelen aan kennisinstellingen, zodat creatief talent niet wegtrekt na afstuderen**.

HOOFDSTUK 7

EEN INNOVATIEF MAASTRICHT

Maastricht ligt op een strategisch kruispunt van Europa en kan uitgroeien tot een innovatieve grensstad. Volt wil de stad ontwikkelen als economische motor van Zuid-Limburg, waar duurzaamheid, ondernemerschap en leefbaarheid samenkomen. Innovatie betekent niet alleen technologie, maar ook slimme stadsplanning en mobiliteit. Een innovatieve stad is er een die aantrekkelijk blijft voor ondernemers, onderzoekers en bewoners.

- **Volt wil het stadshart groener maken en het meer inrichten op voetgangers en fietsers, zonder het ondernemerschap te verstikken.** Het centrum moet samen met bewoners en ondernemers worden ingericht als plek voor ontmoeting, als fundament voor onze lokale economie. Minder auto's betekent meer ruimte voor kwaliteit en verblijf. De autoluwe binnenstad van Gent heeft ook al aangetoond dat deze het ondernemersklimaat heeft versterkt.
- **Deelvervoer moet een volwaardig onderdeel worden van het Maastrichtse mobiliteitssysteem in plaats van een nicheproduct.** Volt wil vaste plekken voor deelauto's, deelfietsen en elektrische mobiliteit in alle wijken, zodat autobezit minder noodzakelijk wordt. Door deelmobiliteit te koppelen aan P&R-plaatsen, openbaar vervoer en fietsroutes ontstaat een flexibel netwerk dat ruimte, uitstoot en kosten bespaart.
- **Brightlands moet niet alleen een onderzoekspark zijn, maar de economische motor van de hele regio.** Volt wil sterkere koppelingen tussen universiteit, MBO/HBO en lokale bedrijven zodat innovatie direct leidt tot banen in Zuid-Limburg. Door startups, maakindustrie en gezondheidsinnovatie aan elkaar te verbinden blijft talent in de regio en groeit Maastricht als kennisstad.
- De opleidingen aan de hogescholen en universiteiten van Maastricht, Luik en Aken moeten veel meer worden verweven met ondernemers en midden- en kleinbedrijf in de Euregio. Dat betekent dat **HBO- en vooral WO-opleidingen zich veel meer moeten gaan aanpassen aan het vraag en aanbod in de regio en meer mogelijkheden moeten bieden voor toegankelijke taalcursussen in het Nederlands, Frans en Duits.**
- **Toerisme moet actief worden gestuurd zodat het bijdraagt aan leefbaarheid in plaats van druk te veroorzaken.** Dat betekent dat we veel meer moeten inzetten op hoe we de Maastricht-bezoekers gaan inzetten op zo'n manier dat dit de leefbaarheid en levendigheid voor Maastricht-bewoners vergroot. Volt wil leren van Kopenhagen door bezoekers te belonen voor duurzaam en maatschappelijk gedrag, bijvoorbeeld via kortingen op OV, cultuur en lokale ondernemers. Toerisme wordt zo een instrument voor vergroening, spreiding en versterking van de lokale economie.

HOOFDSTUK 8

EEN INCLUSIEF MAASTRICHT

NO HOMOPHOBIA
NO VIOLENCE
NO RACISM
NO SEXISM
YES KINDNESS
YES PEACE
YES EQUALITY
YES LOVE

Maastricht is een Europese grensstad waar talen, culturen en achtergronden dagelijks samenkomen, maar juist daardoor is inclusie geen vanzelfsprekendheid en ligt individualisering op de loer. Te veel nieuwkomers, studenten, internationals en vluchtelingen ervaren de stad als tussenstop in plaats van als nieuw thuis. Volt wil Maastricht ombouwen tot een stad waar mensen wortel schieten, gezinnen hun levens opbouwen, talent blijft hangen en de *Mestrechteneer* van *Mörge* opgroeit. Inclusief beleid is daarom geen bijzaak, maar de voorwaarde voor economische groei, sociale stabiliteit, maatschappelijke weerbaarheid en een leefbare stad.

- **Volt bouwt aan een *Plan veur de Nuie Mestrechteneer*.** Maastricht moet een eindbestemming worden in plaats van een tussenstop voor studenten, expats, vluchtelingen en andere nieuwkomers. Volt wil onderzoek naar waarom afgestudeerden vertrekken en beleid ontwikkelen om talent in de regio te houden. Dat beleid zullen we integraal moeten oppakken door middel van werksessies met bedrijven, ondernemers, UM, Zuyd, Vista, de belangenorganisaties en studie- en studentenverenigingen. Een stad groeit pas als mensen hier blijven wonen.
- Vluchtelingenopvang moet kleinschalig, stabiel en menswaardig worden georganiseerd in plaats van via tijdelijke noodconstructies. **Volt wil opvang koppelen aan taalonderwijs, werktoeleiding en wijkparticipatie zodat mensen direct onderdeel worden van de stad.** Integratie begint op dag één, niet na jaren wachten. Daarbij staat Volt ook open voor het idee om asielzoekerscentra meer te laten optrekken met buurthuizen.
- Sterkere schouders dragen meer: inclusie vraagt eerlijke spreiding van verantwoordelijkheden. **Volt wil dat rijkere wijken en instellingen actief bijdragen aan opvang en integratie.** Solidariteit moet zichtbaar worden in de stad.
- De gemeente moet actief investeren in ontmoetingsplekken waar oude en nieuwe Maastrichtenaren elkaar vanzelf tegenkomen. **Volt wil wijkprogramma's, culturele initiatieven en taalprojecten ondersteunen die een centrale strategie benadrukken om *Nui Mestrechteneren* met *Aw Mestrechteneren* te verbinden.**
- Segregatie tussen wijken moet actief worden doorbroken via gemengd wonen, onderwijs en cultuurbeleid. **Volt wil dat stedelijke planning sociale vermenging stimuleert en scheiding tegengaat.** Inclusie gebeurt via ruimtelijke keuzes.
- Veiligheidsbeleid moet jongeren perspectief bieden in plaats van alleen handhaven. **Volt wil daarom dat de ordehandhaving veel meer optrekt met onderwijs en jeugdzorg en dat er meer wordt geïnvesteerd in jeugdwerk, sport en opleiding om criminaliteit structureel te voorkomen.** Preventie is goedkoper én menselijker dan repressie.
- Maastricht moet een zichtbare veilige haven blijven voor de regenbooggemeenschap. **Volt wil structurele steun voor LHBTI+-organisaties en actieve bescherming tegen discriminatie.** Daarnaast wil Volt Maastricht een Pride Euregio organiseren met de gemeenten in de regio. Deze wordt gesteund door Volt België en Volt Aachen.

HOOFDSTUK 9

**EEN DEMORATISCH
MAASTRICHT**

Volt wil de Maastrichtse democratie dichter bij inwoners brengen en structureel vernieuwen. Te veel mensen ervaren de gemeentepolitiek als afstandelijk en ingewikkeld, terwijl lokale besluiten directe invloed hebben op hun leven. Democratie moet niet alleen eens per vier jaar plaatsvinden, maar dagelijks voelbaar zijn in wijken, scholen en publieke ruimtes. Een sterke stad vraagt om transparante besluitvorming, echte participatie en controleerbare macht.

- Na het de succesvolle *pilot* die door Volt werd gerealiseerd, **wil Volt nu een permanente burgerraad instellen waarin gelote inwoners structureel meebeslissen over grote ruimtelijke, sociale en financiële keuzes van de gemeente.** De burgerraad krijgt daarbij ondersteuning van experts.
- Democratie stopt niet bij de grens. **Volt wil experimenteren met Euregionale burgerberaden waarin inwoners uit buursteden samenwerken aan gedeelde vraagstukken.** Grensproblemen vragen grensdemocratie.
- Democratie wordt actief onderwezen. **Volt wil scholen structureel verbinden met lokale politiek via debatten, simulaties en ontmoetingen met raadsleden.** Jongeren leren zo hoe systemen werken en ervaren dat hun stem ertoe doet.
- Het demonstratierecht is een kernrecht dat ook beschermd moet worden wanneer protest ongemakkelijk is voor bestuurders. **Volt wil heldere gemeentelijke richtlijnen die veiligheid garanderen zonder protest te ontmoedigen.** Een volwassen democratie verdraagt kritiek zichtbaar in de openbare ruimte.
- **Maastricht moet bij publieke samenwerkingen duidelijke grenzen stellen, bijvoorbeeld bij investeringen, aanbestedingen en internationale partners.** Volt wil dat de gemeente transparant maakt met wie ze samenwerkt en onder welke voorwaarden, zodat mensenrechten niet worden ingeruild voor economische winst.
- Maastricht moet in haar softwaresystemen niet meer afhankelijk zijn van ambigue regimes, zoals die van Rusland, China en de Verenigde Staten. In plaats daarvan moet **de gemeente zo snel mogelijk alleen nog maar gebruik maken van software en platforms die volledig gezeteld zijn in de Europese Unie.**
- **Maastricht moet een openbaar lobbyregister krijgen.** Inwoners moeten kunnen zien wie invloed probeert uit te oefenen op het beleid van de burgemeester en de wethouders. Openheid versterkt vertrouwen.
- **Democratie begint bij toegankelijkheid voor mensen die de weg naar het gemeentehuis niet vanzelf vinden.** Volt wil begrijpelijke taal, digitale maar ook fysieke loketten in Buurthuizen, en ondersteuning voor inwoners die moeite hebben met bureaucratie. Politiek moet bereikbaar zijn, niet alleen voor wie het systeem al kent.
- Politiek hoort zichtbaar te zijn in buurthuizen en wijkcentra. **Volt wil stemuitslagen, agenda's en debat terugbrengen naar publieke ruimtes, bijvoorbeeld op door de gemeente betaalde televisieschermen in buurthuizen.** Zo wordt lokale politiek weer onderdeel van het dagelijks leven.
- **Een Maastrichtse democratiemeter moet structureel meten wie meedoet en wie buiten beeld blijft.** Participatie wordt niet alleen gestimuleerd, maar ook gemonitord. Wat je meet, kun je verbeteren.

HOOFDSTUK 10

EEN EUROPEES MAASTRICHT

Maastricht is geen uithoek van Nederland, maar een knooppunt in het hart van Europa. Met Aken, Luik en de beide Limburgen vormt de stad een natuurlijke Europese regio waarin veel meer geïnvesteerd moet worden voor grensoverstijgend onderwijs, Europese culturele samenwerking en economische integratie. Binnen een straal van 100 km kunnen Maastricht en Zuid-Limburg de toekomstige ontmoetingsplek worden van dit deel van Europa: een knooppunt tussen de Brusselse geopolitiek, de Duitse maakindustrie en Brainport Eindhoven. Uitdagingen zoals onze arbeidsmarkt, klimaat en veiligheid stoppen niet bij de grenzen. Een sterk Europees Maastricht betekent betere verbindingen, gezamenlijke voorzieningen en een langetermijnvisie op de Euregio Maas-Rijn.

- Volt zet in op een krachtige Maas-Rijnstad. Dat betekent investeren in sterke fiets- en OV-verbindingen voor de Euregio, met **6 keer per uur stadstreinen naar Sittard-Geleen en Parkstad, 4 keer per uur naar Luik, Hasselt en Aken, van 's ochtends vroeg tot na middernacht**. Volt ondersteunt een heropening van de spoorbrug Maastricht-Hasselt, zodat studenten en forenzen sneller en duurzamer kunnen reizen.
- Daarnaast wil Volt inzetten op een **gezamenlijke Limburgs-Europese lobby voor een Charlemagne-ligne, die de Aken-Luik-lijn doortrekt naar Brussel en Keulen**.
- Grensoverstijgende veiligheid vraagt om Europese oplossingen. Volt wil **een Maas-Rijn politiekorps dat samenwerkt met Europol** om internationale criminaliteit effectiever te bestrijden. De Euregio kan zo een voorbeeldregio worden voor Europese samenwerking op veiligheid.
- Maastricht moet actief leren van Europese voorbeelden. Verschillende steden in Europa lopen voorop in mobiliteit, klimaatbeleid, democratie en sociale innovatie. Volt wil structurele kennisuitwisseling door **een jaarlijkse Smart Meuse-Rhine congres te organiseren** met Heerlen, Sittard-Geleen, Luik, Hasselt en Aken, die steden uit heel Europa uitnodigt, zodat Maastricht niet telkens zelf het wiel hoeft uit te vinden.
- Maastricht moet zich profileren als Europese ambassadeursstad. Daarvoor wil Volt dat de gemeente samen met instanties als Studio Europa en Centre Céramique gaat kijken naar de mogelijkheid om **een Maastrichts Huis van Europa op te zetten** dat toegankelijk is voor bezoekers en waar men op dagelijkse basis in aanraking kan komen met de Europese Unie.
- Maastricht kan ontmoetingsplek worden voor Euregionale instellingen, onderwijs, cultuur en diplomatie. Door Europese evenementen, onderwijsallianties en culturele samenwerking wordt Europa zichtbaar in het dagelijks leven van Maastrichtenaren. Een eerste stap in richting van een Europese cultuurstad is de oprichting van **een Maas-Rijn Cultuurfonds: waarbij een deel van de cultuurbegroting van participerende Euregionale gemeenten naar een gezamenlijk pot gaat voor cultuur- en kunstinitiatieven die de (Eu)regio verbinden**.
- Een Europees Maastricht betekent ook meertaligheid als kracht. **Taalonderwijs in Nederlands, Limburgs, Frans en Duits moet structureel worden ondersteund zodat grenswerken normaal wordt en nieuw talent zich blijvend kan vestigen**.